

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio X. Dom. VI. post Epiph. Purgatorii semen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO X.

DOMINICA VI. POST
EPIPHANIAM.

Minimum quidem est omnibus seminibus.
Matth. 13.

Purgatorii Semen.

Semen Sinapi minimum quidem est inter semina, sic ipsa loquitur Veritas, id tamen pedetentim in arbusculam excrevit, in qua possint aviculæ nidus suos extruere. Virtutem seminis hujus tota propè

Gentilitas miratur. Plinius (1) cum aliis ipsò Senioribus nobile hoc germen pænè ad cælos, saltem ad elysios campos laudibus extollit. Plinium sequitur Salernit. Schola, binis vestibus virtutem prædicans (2) Sinapi:

*Est modicum granum, ficcum, calidumque sinapi,
Dat lacrimas, purgatque caput, tollitque venenum.*

A.
Sinapi
virtutes
habet suas
& vitia.

At præter has virtutes multæ adhuc aliæ præfens semen commendant: firmat cerebrum, in concoquendis cibis juvat stomachum, tussin procreat, fugat noxios humores & catarrhos, quibus non rarò ipsi etiam oculi perpluuntur; lieni medetur; ciborum excitat orexin, solo suffitu suo angues proffigat & serpentes, morsus scorpionis sanat, à fungis pellit toxicum, melle circumlito qui vescitur, tussi liberatur; Id qui pedibus applicat contusum, & unà temperantiam colit, podagræ dolores sedabit, solvit in renibus lapillos, abstergit lepram, proferibit hydropem, curat epilepsiam; unà tamen etiam calore suo felleam bilem exsuscitat, iram movet & indignationem, auget tristitiam & melancholiam; hinc ab Ennio *triste sinapi* nuncupa-

nuncupatur, quod etiam proverbio locum fecit: *en! semen haufit finapicum*, seu quod idem fuerit, passus est se denuo irritari, inflammarī, ira & rancore succendi. Etsi ergo hoc semen multis virtutum privilegiis floreat, suos tamen etiam manes patitur, seu suis etiam vitis hirtescit, quia, ut dictum, iram excitat, cui etiam alii luxuriam sociant ob immodicum calorem. Mitto hæc omnia in sinapi hodie, quæ utiliter possent ad mores formandos revocari, & in eo unicam virtutem illam expendo, quæ lacrimas provocat. *Dentibus attritum mille fluuntia parit*. Opt. AA. granum sinapi nemo dentibus comminuet, quin unâ lacrimas fundat. Hæc sinapis natura est, ut in fletum oculos resolvat; novit apprimè hanc efficaciam hypocritica Xantippe illa, ut Philander meminit, (3) quæ cum ridere mallet, quàm ut vel guttam marito suo jam ad tumulum portando affunderet, hoc sinapi masticato, uberes lacrimas excivit, animo intus ad recentes choreas tripudiante. Sic dolorem forinsecus mentita, nullum animo recepit, eorumque numerum adauxit, de quibus pridem Poëta: *ut flerent, oculos erudiere suos*. Hanc in lacrimas vim ac potentiam sinapi propriam partim *vitium* dixerim, partim *virtutem*. In sensu morali quodvis modicum & veniale peccatillum sinapis est, *minimū quidē omnibus seminibus*, at dentibus probè comolatur, prodibit naturæ prodigium; patebit oculus, quantos calores & flammæ pariat, quibus animæ post obitum corripiantur; hoc sensu utique *vitium* est sinapi, animas vivis ardoribus urens, ac spiritum præter ordinem naturæ summi Numinis ope ac nutu inflammans. Sed & *Virtus* dicatur, quia omnes illi, qui hæc grana dentibus frangunt, & ritè ignes illos pectore versant, minimi etiam peccati saluberrimos horrores & unâ flagrans studium omnigenæ virtutis concipiunt. Dil. AA. jam candidè loquar, & germanè. Ante octiduum carceres orcinos lustravimus, vidimus eminus atroces pœnas damnatorum lemorum, & ut spero, ex *diabolica concione* solidam averfionem ab omni gravi ac mortali flagitio domum retulimus, vi cujus tot animæ cœlo excidunt & stygiâ merguntur abyfso, nisi hæc feria in vivis pœnitentiâ diluant mortales. Hodie oculos nostros iteratò in subterraneos specus reflectimus,

(3) Phil.
Sitenvv. in
visio.

B.

In eo
hodie sola
vis illa ex-
penditur,
quæ
lacrimæ
provocantur.

sed in purgatorios, non verò in orcos, jam nuper spectatos. Hodie lultremus, quàm acerbè Justus Judex etiam levia & omnium quasi minima piacula lultrales inter flammâs castiget, Hoc est granum sinapis dentibus comminuere, unde simul justissimam in leves noxas iram hauriamus, cum horum causâ tam horridis tam enormibus pœnis ac tormentis his in focis piæ animæ discrucientur.

Quàm graves, quàm atroces sint pœnæ istæ, quibus hic loci peccatorum reliquiæ expiantur, meis AA. tribus ex capitibus ostendo. Primò horum atrocitatem reddit abundè manifestam Justitia Divina, quæ sola, demptâ Dei misericordiâ, post obitum nostra in piacula grassatur. Quamdiu vivimus, merito locus est; tollatur vita? unâ etiam omne cessat meritum, omnis apud Deum gratia evanescit, ac sola in mortuos Themis dominatur. Est quidem in omnes infinitè misericors, sed quatenus mortali vita circumseptos. Ut sic multis annis pœnitentiam exspectat & reexspectat. Ut sic parcit & indulget, connivet & dissimulat, quasi nesciret, quid in terris terrarumque Angulis ageretur, cum oculis ejus Divinis etiam minima, & pectoris ima patebant. Ut sic quosvis peccatores in gratiam recipit, quacunque hora thronum gratiæ, thronum misericordiæ pulsaverint. Ut sic ad seriam scelerum gravissimorum emaculationem, & sacramentariam Exhomologesin, ad Indulgentiæ plenariæ lucrum grandes debitorum syllabos rescindit, & quævis flagitiorum portenta remittit; ut primùm verò locum corpus anima destituit, unâ in tumulum cadit omnis gratia, omnis clementia. Post fata itaque sola Dei Justitia ad clavum sedet, & singulis jura partitur pro meritis, piis quidem ac Deo totaliter reconciliatis uberem gloriam ac delicias in cœlo præviis operibus commensuratas; reprobis porrò & in gravi flagitio extinctis orci pœnas sine fine perennes; iis verò, qui factâ ritè pœnitentiâ, necdum omnes nœvos in vivis expunxerunt, pœnas iterum gravissimas ad certum tempus, annos, menses, vel etiam ad usque fatalem Judicii diem juxta demerita decretas. Deum immortalem! si Justitia Divina etiam in modicos excessus his in terris animadvertat, ubi tamen Justitiæ latus stipat misericordia, facile hinc argumentum trahe-

C.
Purgan-
tium pœna-
rum atro-
citas tribus
argumen-
tis ostenditur.
Argumen-
tum pri-
mum à
Justitia Dei
transfumi-
tur.

trahetur, quanta sint illa tormenta, quibus in altera vita sce-
 lerum reliquias proscindit sola Justitia nulla misericordiae matre
 comitata. Adam protoparens noster grande peccatum pecca-
 vit, ut Script. loquitur, plus tamen ex immodico & summè
 noxio amore, quò Conjugem suam deperibat, quàm ex malitia
 propria; ad Deum tamen ex intervallo revertit, & gratiam
 illius obtinuit, ita tamen, ut nongentis annis in sudore vultus
 sui pane vesceretur. Filii ejus ac nepotes grandes ei miseras,
 enormes curas & arumnas pariebant; tot nempe mala unum
 malum præproperè gustatum coacervavit. Vacillabat modi-
 cum in fiducia soli Deo deferenda pius ac Deo plenus Moyfes
 (4) ut SS. Paginae testantur; erat utique vix notabilis nævus, (4) Num.
 quem vir Dei mox iterum acri pœnitentia, & reaccenso in 20.
 Deum amore fervido, extinxit, luit tamen, sic Deo dictante,
 annis quadraginta errorem suum, errans per eremum, atque
 insuper terrâ sanctâ cum suis exclusus. Hæc si minimos in
 reatus viventium reorum Dei Justitia deturbat, quid mortuis
 credimus futurum?

Secundò purgantium pœnarum acrimonia ex illis
 clarescat, quæ sanctitate conspicui mortales ad extirpandas
 peccatorum reliquias sibi ultrò in vivis visi sunt dictare. O
 quàm uberes lacrimas etiam ob exilem legis transgressionem
 profuderunt! quàm immanibus pœnis propriam hallucinatio-
 nem multârunt! lustrentur obiter vitæ Divorum Cœlitum,
 S. Pauli, S. Antonii, S. Hilarionis &c. Obeantur cum S. Clima-
 co veterum Eremitarum cellæ, horum vivendi methodus
 evolvatur; quid erant illorum spelæ & casæ stramineæ nisi
vivum aliquod *purgatorium*, prout ipso à Climaco nuncupan-
 tur? Augustinus, ut passim constat, utique peccavit, quod
 nemo negaverit; at verò seriam egit pœnitentiam Augustinus;
 ac licet jam omnia expiaverit, pro Deo tamen diu noctuque
 sudavit & alfit, & cum mortem oculis oberrantem cerneret,
 flens ac gemens 7. Psalms pœnitentiales alta voce intonuit.
 S. Gregorius à cunis piè sanctèque vixit in tumulum usque:
 Adultior factus, S. Benedicti Celeberrimæ Religioni, quæ
 tunc sui S. Patris prima principia, & sanctissimas leges adhuc
 mordicus propugnabat, nomen dedit, seque totum non suæ
 sedi

D.
 Argumen-
 tum. 2.
 ab auctera
 SS. pœni-
 tentia
 depromi-
 tur.

sed unius Dei sui gloriæ totum per orbem ampliandæ ardentissimè impendit; inde supra candelabrum positus, ut luceret omnibus, qui in Domo Dei sunt. Credebant pænè omnes, eum nunquam peccasse; saltem nævi nullius etiam ab æmulis, à discipulis fratribus argui poterat. Ecclesiæ bono diu noctuque laboribus & curis immerfus, se tamen nec gravissimis calculi & podagræ doloribus satiari passus, fractum corpus etiam jejuniis quasi assiduis, funibus cilicinis in carnem detrufis constanter macerabat, eum in finem, ut in vivis quotidianos nævos suos pro viribus expungeret. Quàm castam, & innocentem vitam Bernardus vixerit, nemo est, qui nesciat; suum tamen corpus iis quotidie pœnis ultroneâ poenitentia afflixit, ut ei magna etiam vitæ morumque probitate præditi tritum illud accinerent: cave Pater, ne dum acriores pœnas ab innocuo fumis corpusculo, omne nimium in vitium vertatur. Quid dicam de S. Carolo Borromæo, qui quasi omnium bipedum nequissimus esset, nudis pedibus, & fune à collo pendente omnes plateas peragrabat, licet in eo nec mordax haresis inveniret, quod nigris dentibus arroderet. Quid de S. Francisco Saleto, de S. Francisco Xaverio & aliis numero innumeris commemorabo? quis horum prodigiosam sanctitatem ignorat? suum tamen in corpus tantâ ferociâ sæviebant, ut credi possent, se loris & flagris grandium peccatorum gravissimam molem dissipare. Ardebant hi omnes Justitiam Divinam adhuc vivi præoccupare, ut minima etiam nævorum grana, si qua fortè occurrerent, hic probè contererentur, nihilque ultra post fata restaret, quod iusta Nemesis piatricibus flammis purgaret. Sic omne pabulum purgatorio igni subtrahant, ut sancta morte defuncti, rectâ cœlos peterent, gloriâ tantis meritis proportionata coronandi. Eluxit hæc virtus etiam in *devoto famineo sexu*, ut passim de hoc hominum genere ipsa loqui solet Ecclesia cum Aug. B. Paula. Hier. teste (s) ita planxit minima, atque si grandia sacrilegia patrasset. Omnes nempe utriusque sexus Sancti longè consultius esse credebant, hic in vivis quidquid peccaminosum est, morbis perennibus & ærumnis, assiduis doloribus & ultroneis poenitentia operibus emaculare, quàm vel per unicum horulæ quadrantem purgantibus foci cremari.

(s) S. Hier.
ep. ad
Eustoch.

Tertiò acrimoniam pœnarum istarum ex libris & scriptis SS. PP. quorum oculi millies nostris perspicaciores, imos specus hujus subterranei Angulos penetrârunt, sole clariùs eruimus. Prout Fulonius (6) asserit, post vitam sanctissimè in terris obitam, ipse S. Hieronymus alteri apparuit gloriofus, alia inter passim dici solet, inter orcum & inter purgatorium unum dari parietem intermedium eumque chartaceum, papiraceum, seu quod idem fuerit, utrobique pœnam dari eandem, hoc tamen cum discrimine, orcinam æternum infligi, purgatoriam ad certum tempus irrogari. Hoc ipsum recens assertum fusè probat Dion. (7) suo ab instituto dictus Carthusianus, suum identidem solenne inculcans ac reiterans: *eodem igne justus purgatur, & damnatus crematur.* S. Cæsius Arelatensis Episcopus omnibus illis temerariam præsumptionem, quâ fordebant, acriter exprobrabat, qui visi sunt purgatorios ignes parùm curâsse, satis abundè contenti, modò certi essent de adeunda cœli gloria, utut aliquo tempore his in focis anima flagraret. Verba ejus hæc sunt: *Nemo hoc dicat, fratres charissimi, quia ille ipse purgatorius ignis durior erit quam quod possit pœnarum in hac vita vel accidere, vel sentiri, vel cogitari.* Simile oraculum fundit Bernardinus Senensis (9) cum verò mille annis ante Bernardinum vixerit Cæsius, junior à Seniore, Bernardinus à Cæsario idem oraculum hausisse dici debet. Juxta S. P. Aug. (10) *ignis purgatorius excedit omnes pœnas, quas aliquis hac in vita passus sit.* Juxta S. Greg. (11) *ille transitorius ignis omni præsentis tribulatione intolerabilior.* Juxta Doctorem Angelicum (12) *minima purgatorii pœna millies major est maximâ vitæ hujus pœnâ.* Similia multò antè S. P. Anselmus voce & calamo suo produxit, ex eo unam tantùm Elucidarii sententiam (13) audiamus: *hic minimum majus est, quam maximum, quod in hac vitâ exogitari potest tormentum!* En minimum Sinapis granum, minima peccati labes ut animos urit! ut justos proscindit! quidni *dentibus attritò, mille fluentia ruant!*

Ex dictis sat liquet, quàm horridè, Deo ignis naturam ad spiritus urendos elevante, animas urat purgatorius ignis.

M

Dolo- Hist.

(6) Fulon. in 2. Mach. 12.

(7) Dion. Carthus. l. de judic. an. c. 14. (8) S. Cæs. de purg.

(9) S. Bern. Ser. Sermon.

(10) S. Aug. l. de cur. pro mort. c. 19.

(11) S. Greg. in l. 37.

(12) S. Thom. in 4. sent. dist. 20. q. 1. 2. 2.

(13) S. Ansel. in Eluc. F.

Dieta tragicò exemplo firmantur

(14) Zach.
Bov. t. 2.
f. 71. n. 87

Dolores hinc prognati non differunt ab orcinis nisi quoad tempus determinatum, & acerbitate sua mille gradibus omnes terreeos ac temporaneos transcendunt. Hæc tamen omnia nunc etiam more hætenus recepto, tragico quodam exemplo suffulciamus. Offert palmare aliquod Zach. Boverius (14) Capuc. Annalium Director. Quod sequitur, accidisse memorat in Provincia Bononiensi Italia, ipsum tamen coenobium nomine tenus non allegat. Ibi fortè post horas matutinas in choro expeditas brumâ solitò acrius grassante, annis & laboribus fractus senex ad emaciatum corpus calore modico refocillandum, patentem caminum adibat; at ecce cum solus culinam transfret, videt ibidem ad focum stare furnarios duos nigerrimo carbone signatos, quasi recens huc ex vulcani officina transmissos Steropes: alter illorum ardentes prunas novis pabulis in ignem coniectis adauxit, alter ferreis rastris locò fixis, cum in ordinem carbones dispersit, ut crederet spectator prunas inter locum tertio parari. Horruit ad invisos hospites senecio, arrectæ stabant comæ, & vox faucibus hæsit attonito. Focò carbonibus instructò, qui etiam assando bovi sufficerent, uterque horum properè pedes ex culina movebant, mox tamen ad focum reversi, nudum hominem prægrandi veru transfixum secum raptabant, quem ocius super ardentes prunas compositum junctis viribus in orbem rotabant, donec undique assatus nigresceret. Vidit inauditam atrocitatem Senecio, tantis inde terroribus percutus, ut totis artibus tremisceret, & vacillante vestigio abicum moliretur. At vix passum unum vel alterum progressus est, hem, alter furnarius senem togâ suâ prehensens, quò rerum, inquit, ignarus fugis? audi antè, quis hic loci torreatur & cur? nôsti virum hunc, quem veru transfiximus? negante seniculo, à se virum dignosci, subjecit focarius, ergò ego tibi viri hujus nomen, statum, culpam & pœnam ejus fidenter detegam: hem vir, quem vides, tuo nuper in coenobio extinctus frater est, cum viveret inter vos culinæ ministeriò hic loci functus; cum autem protrita paupertatis lege, ligna nimis profusè hunc ad focum ambureret, nec tanti, ut par erat, lignorum faceret jacturam, justò Dei judiciò exuretur, dum totam peccati hujus pœnam expendat. His dictis,

dictis, tota visio evanuit. Dil. AA. Nemo dicat hic loci hoc spectaculo tangi duntaxat Religiosos, id, quod ubique perfectius est, vi regulæ sectari obstrictos, quod neutiquam laicos ligat profanos & seculares. Deus omnibus ac singulis tam sacris quam profanis hominibus similes visiones decrevit. Seu laicus sit seu quancunque religionem professus, si venialibus immoriatur, quæ in vivis expuncta non sunt, eum ocuis post fata sine ullo discrimine Justitia Divina corripit, correptumque in ignem deturbat, qui, demta æternitate, unus ac idem est cum oricino. Videas hic loci etiam magna sanctitate conspicuos ad tempus subinde captivari; ita sc. arctè ac studiosè omnes præcordiorum angulos omniscius Judex rimatur. Nimirum juxta Apostolum (15) *etiam ligna, fœnum, stipulas ignis probabit*; minima sc. opera, quæ per stipulam, fœnum, & ligna signantur, S. Thoma (16) interprete. Hic modica & vix visu attingibilis festuca grande incendium suscitabit, quò festucæ bajulus diu noctuque amburatur. S. Udalricus Pontifex Augustanus erat etiam in vivis prodigiosus; legitur enim mortuos ad vitam revocasse adhuc vivus, fatò tamen extinctus à justissimo Judice ad hos lustrales focos relegatus est, ut antè amorem illum expiaret, quò in carnem & sanguinem plus æquò exarsit. Promovit cognatum suum Adalberonem ad mitram Pontificalem, qui hæc etiam dignus erat; obiit in hoc carneo affectu Udalricus, qui eum etiam ad modicum tempus cœlò exclusit, donec ardentibus focis absumeretur teste (17) Surio. Deum bonum! quid hodie tritius est ubivis locorum etiam sacros inter claustrales, quàm nepotum promotio, etsi subinde pingui sint Minervâ prognati, & tam ingenio quàm virtutibus hebescant. Hic amor passim probatur, nec tanquam viciosus rejicitur, sed in dies augetur. Hunc amorem qui reprobatur, is hoc ævò malè audit totum per orbem. At portetur hic amor ad urnam Divinam, alia longè judicia justus Judex judicabit. Qui potest capere capiat. S. Ep. Severinus multis erat negotiis implicatus, suum itaque Breviarum primo manè totum piè, attentè ac considerabundè uno quasi tractu evolvit, ut tantò exactius sua posset negotia expedire. At causam istam turbati ordinis justum Numen ocuis evertit &

M 2

abjecit,

15) 1. Cor. 3
(16) S.
Thom. in
4. dist. 31.
q. 1. a 2.

G.
Noxæ
evidentes
in purgato-
rio
acerrimè
castigan-
tur.
(17) Sur.
t. 4.

18) S. Pet.
Dam. l. 2.
c. 15.

(19) S.
Greg.
Turon. de
glor. Conf.
c. 5.

abjecit, abjecto pariter in ignes lustricos mortuo Severino, donec modicum hoc piaculum elueret, ut recitat (18) Damian. Ah quid illis accidet, qui horas suas luridè distractè deproperant; qui eas sine causa in tempus noctis prorogant; qui eas vel somnolenter vel crapulosè despumant. S. Vitaliana erat prodigiosè pia virgo, hos tamen ignes post obitam mortem effugere non potuit. Cur? sextâ feriâ, quâ mundi Redemptor passus est, caput aquis abluit, ut perhibet (19) Turon. Heu! quid ad illas faciem, & fucatos crines reformat, eum plerumque in finem, quo gratiam non Dei, sed proci, sed diaboli consequantur. Hæc hæc Sinapi grana probè dentibus terantur, & uberes lacrimas provocabunt, quibus hæc pravitates in vivis aboleantur. Pro quàm enormia tormenta hic loci minimis etiam reculis & noxulis deputantur! ille ad *Gloria Patri* nullam capitatis reverentiam exprompsit; ille ad *Verbum Caro factum* nullum genua lunavit; ille in majore Passionis hebdomade pro Sacro Passioni legendæ decreto, breve dixit Requiem Sacerdos; ille matri suæ unicum nummum clepsit, nec restituit; ille ad mensam ultra necessitatem unicum scyphulum in alterius gratiam exhaustit; ille nautæ vectori naulum subtraxit; ille in annua Parascevalica supplicatione sine Majorum suorum licentia candentem succum indutus totum tergus flagris cruentavit; ille suam concionem, suum librum, suum calamum nimis magni fecit; ille rugis & levium verborum salibus plüs æquò vel addictus vel gavisus est; ille vinum in mensa juxta regulam suam, somni conciliandi causâ, nullò fonte diluit, & ecce ob tantilla piacula hi omnes ad certum tempus missi sunt in stagnum picis & sulphuris, donec modica hæc peccatilla concremarentur. Possent hæc dicta singulis historiis confirmari, si tempus suppeteret. Sufficiat in genere causas aliquas sed veras & actu positas allegasse, quibus hos in focos delapsi sunt innumeri. Ex adductis erroribus verè factis non fictis, linea duci poterit ad alias actiones nobis hæcenus receptas, quæ maximam sui partem grande pabulum præbeant purgatorio igni, nisi adhuc in vivis per virtutem penitentiae dissipentur.

Hæc

Hæc ita se habeant AA. multiplex utique ratio urgebit singulos, ut sinapi grana utut modica frequenter dentibus suis comminuant, ac pœnas venialibus decretas attentam mente revolvant. Id si fiat, utique contritum uberes etiam lacrimas exsuscitabit, prout scimus coquo illi accidisse, de quo Clim. refert, eum identidem ad focum suum flevisse; causam ragatus dixisse fertur: & quis lacrimas reprimat, si juxta hunc pictum quasi focum, focus æternum arsurus in orco, focus idem ad tempus certum animas ulturus in purgatorio, seriò cogiteetur. Fugiamus proin etiam levia, etiam venialia peccata pro viribus, eluamus ea in vivis per preces & jejunia, per eleemosynas & indulgentias, per tolerantiam laborum ac dolorum, per repetitum sacrorum usum, ut cum venerit dies Domini magnus, dies iræ ac horroris, quo singulis standum fuerit Divinam ad Urnam, nihil ultra in nobis reperiat Justitia Divina, quod purgandum lustralibus focis committat. Amen.

M 3

CONC.